

vooral politici maar desnoods ook de publieke opinie, die vaak wordt geleid door de focus op korte termijn. Volcker is een van de weinige centrale bankiers die ruimschoots voldeed aan al die eisen.

BOZE AMERIKANEN

Hij brak de ruggengraat van de torenhoge inflatie in de VS door de Fed-rente te laten oplopen naar ruim 20 procent. Dat was uiteraard zeer impopulair beleid. Volcker werd door beide politieke partijen bekritiseerd, net als door miljoenen Amerikanen. Een van die boze Amerikanen toog op een dag naar het kantoor van de Fed, gewapend met een geweer, een pistool en een mes. Volcker was het doelwit. De man drong door tot Volckers kantoor waar de bewaking van de bank hem net op tijd kon overmeesteren. Maar dat deed Volcker niet: hij wist dat hevige pijn op korte termijn de enige manier was om de economie te genezen voor een lange periode.

Een belangrijke reden waarom hij zich niet liet beïnvloeden, was dat hij altijd het belang van de gewone man voor ogen had, iets wat hij kon doen omdat hij zelf ondanks alle faam altijd een gewone man is gebleven. Als Fed-voorzitter woonde hij in een studentengebouw, zijn meubilair bestond uit een bed, een tafel en een paar stoelen, afdankertjes van zijn dochter (naar wie hij elke week zijn was bracht) en naar allerlei galafeesten waarvoor hij werd uitgenodigd, ging hij vaak met de metro hoewel hij een eigen chauffeur had. Vergelijk dat eens met de moderne centrale bankiers.

Volcker was wars van onnodig spenderen van publiek geld, maar wel van mening dat hij zijn kwaliteiten voor het publieke goed moest inzetten. Regelmatig koos hij daarvoor en sloeg hij zeer lucratieve aanbiedingen uit de private sector af, zoals toen hij partner kon worden bij Goldman Sachs. Na zijn vertrek bij de Fed veranderde dat niet. Dat betekende niet dat hij wars was van luxe; na het Fed-tijdperk verdiende Volcker zeer goed als adviseur en woonde hij in een zeer ruim appar-

**'ALS POLITICI
STAAAN TE
JUICHEN IS DAT
VOOR EEN
CENTRALE
BANKIER
REDEN ZICH
ZORGEN TE
MAKEN OVER
ZIJN
FUNCTIONEREN'**

EDIN MUJAGIĆ

*is macro-econom
gespecialiseerd in
het beleid van de
centrale banken
en hoofdeconomie
van OHV
Vermogensbeheer.*

tement in de chique Upper East Side in New York. Maar het zal mij altijd bijblijven dat hij voor de vele lezingen die hij over de hele wereld hield, op een paar na, geen geld vroeg. "Je bent mensen aan het onderwijzen, daar vraag je geen geld voor", hoor ik het hem nu nog, licht voorovergebogen achter zijn bureau, tegen me zeggen. Zoveel mogelijk geld vergaren, was voor hem onbelangrijk.

Het meest waardevolle wat ik als econoom heb kunnen doen tot nu toe, is sinds 2008 met grote regelmaat met Volcker spreken. Bij ons tweede gesprek vroeg ik hem waar ik dat voorrecht aan te danken had. "Jij bent veel jonger", zei hij, "maar hebt een ergere inflatie meegemaakt dan ik destijds, je begrijpt hoe erg hoge inflatie is." Een van de zaken die hem stoorde tot zijn laatste adem, was dat de hedendaagse centrale bankiers 2 procent inflatie per jaar najagen en dat prijsstabiliteit noemen. Volcker vond dat onbegrijpelijk.

Volcker werd verguisd door alles en iedereen toen hij Fed-voorzitter was. Later, toen duidelijk werd dat de impopulaire maatregelen die hij nam op korte termijn, een zegen waren op de lange termijn, werd hij door alles en iedereen juist op handen gedragen. Vergelijk dat met de centrale bankiers die na hem kwamen: die werden door alles en iedereen op handen gedragen toen ze in functie waren, maar verguisd toen bleek wat hun populaire maatregelen voor gevolgen hadden op middellange en lange termijn.

OPVOLGERS

Alan Greenspan, Volckers opvolger bij de Fed, is een goed voorbeeld. Die genoot een status als een popster. Na zijn afscheid bij de bank stonden verschillende landen in de rij om hem een van hun hoogste onderscheidingen te geven. In Groot-Brittannië werd hij zelfs geridderd. En met de eredoctoraten die hij kreeg, kon hij waarschijnlijk de muren in alle vertrekken in zijn huis volplakken.

Later is echter duidelijk geworden dat Greenspan met zijn beleid de kiemen heeft gelegd voor de ergste financiële crisis na de Grote

Depressie bijna een eeuw geleden en de nasleep ervan.

Mario Draghi kreeg een staande ovatie van de Europese leiders bij zijn afscheid van de ECB onlangs.

De mate van populariteit van een centrale bankier onder politici lijkt een goede manier voor elke zittende centrale bankier te zijn om in te schatten of hij/zij goed bezig is. Als politici je toejuichen, dan is dat een reden je zorgen te maken over je functioneren. Hoe luider het gejuich, des te zorgwekkender het is.

TRIESTE CONCLUSIE

Als de mate van populariteit van zittende centrale bankiers onder politici inderdaad een maatstaf is, dan is de trieste conclusie dat er maar zeer weinig centrale bankiers in het Westen zijn die op de Volcker-schaal van 1 tot 10 ook maar in de buurt van een zesje komen. Dat kan de wereld op termijn duur komen te staan, vrees ik.

Ik stel voor dat we van de eigenschappen van een goede centrale bankier een soort eed maken die voortaan alle nieuwe centrale bankiers moeten afleggen bij hun benoeming. Zoals artsen de eed van Hippocrates kennen, zouden zij de eed van Volcker afleggen en zichzelf verplichten de eigenschappen van een goede centrale bankier te allen tijde na te leven.

De laatste keer dat ik Volcker sprak, was eind oktober 2018. Hij was al enige tijd behoorlijk ziek. Zijn secretaresse veegde zijn agenda week in week uit leeg. Onze afspraak wilde hij echter niet afzeggen. Ik schreef hem enkele weken ervoor hem te willen spreken als input voor een boek dat ik wilde schrijven. "I have read your note on your planned project. I'd be glad to see you here when convenient, subject to memory lapses and age", schreef Volcker terug. Heel lang konden we elkaar niet spreken; hij was er duidelijk te zwak voor. Elkaar opnieuw zien in 2019 lukte niet meer, hij was te ziek geworden. Ik hoop dat het boek dat volgend jaar uitkomt, aan zijn maatstaven kan voldoen. Paul Volcker is 92 jaar geworden.